

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODBUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

SVETNIKOV SE BOJE...

Nove deportacije v Julijski Krajini — Zadolževanje kmeta — Preganjanje sv. Cirila in Metoda

Trst, 13. julija. V zadnjih dveh mesecih so sodišča v Gorici, na Reki in v Puli obsodila nad 100 oseb, ki jih je fašistična milica obdolžila, da so skušali pobegniti preko meje. Kazni so bile po večini določene od 6 mesecev do 2 leti, razen tega pa so bila posestva obsojencev pogrnjena na dražbo za pokritje globe, ki znaša po več tisoč lir. V gorški pokrajini so bile ponovno odredene deportacije. Večino deportiranih odvajajo v južno Italijo in na Liparske otoke. Obsojenci pridejo po prestopu kazni pod policijsko nadzorstvo ter ne smejo brez dovoljenja policijskih oblasti zapustiti kraja svojega bivališča. Razen tega jim je tudi prepovedano iti po zahtovu sonca iz hiše. Za vsako prekršitev določb o posebnem policijskem nadzorstvu se ponovno kaznujejo z več mesecev zapora. Kakor v mestih, kjer vse družabno življenje fašisti najstrožje nadzirajo in kjer ne sme obstajati nobena kulturna in sportska organizacija, če ni fašistična, tako tudi na deželi ne dopuščajo niti tam, kjer ni nobenega Italijana fašistični milicionari in učitelji, da bi kmetje osnovali svoje vsaj gospodarske zadruge, ako se ne poveri njihovo vodstvo fašistom. Kako te fašistične zadruge poslušajo, dokazuje čim dalje večja zadolžitev kmetov, ki so prišli pod bremeni velikih davkov in dolgov v brezupen položaj, v katerem se njihova posestva prodajajo na dražbah, njihovo rodno zemljo pa naseljujejo kmetje iz južne Italije. Ta sistematska akcija za naseljevanje italijanskih kmetov je postala zlasti v zadnjem času zelo intenzivna. Kakor povsod po Italiji obstajajo tudi v Julijski Krajini takozvane fašistične skupine za propagando, v katerih so fašistični novinarji, profesorji in agitatorji, ki morajo po navodilih fašističnega vodstva

vsako nedeljo prirediti propagandne sešanke v raznih mestih in vaseh. Nedavno se je vršila v Isti mobilizacija fašističnih borbinih organizacij, ki so jih vse zbrali na pregled v Buzetu. Tej fašistični paradi je prisostvoval tudi podtajnik fašistične stranke Marticatti, ki je došel iz Rima. V Buzetu se je zbralo ob tej priliki okoli 2000 članov fašističnih mladinskih organizacij, ki so prišli tjakaj na rekviriranih tovornih avtomobilih, motornih kolesih in vozovih iz vseh večjih mest. V nedeljo so fašistične organizacije priredile tudi izlet na Snežnik, kjer so bili udeležniki zapriseženi, da bodo branili to skrajno mejo Italije. Po kongresu bojnikov, ki se je vršil v Trstu, se je močno povečala aktivnost organizacij italijanskih vojni prostovoljcev. Na pobudo predsednika njihovega društva Coselschega se snujejo v posameznih krajih odbori za dalmatinsko akcijo, kjer doslej še niso obstojali. Ti odbori pripravljajo izlet v Zader, ki bo prihodnje nedelje.

Fašistični listi seveda z vneto propagirajo to irendentično manifestacijo ter pozivajo od časa do časa oblasti, naj odstranijo poslednje sledove balkanske invazije v Julijski Krajini. Ker nima slovanščina življenjskega niti, niti svojih družtev in ne sme niti na pokopaliških spomenikih zapisati imen pokojnih v materinskem jeziku, je fašistom samo še preostalo, da dovrše delo, ki so ga pričeli lani in ki ima namen, da odstranijo iz cerkve poslednje neitalijanske duhovnike. Zato se v njihovih vrstah čimdalje bolj pojavlja zahteva, naj bi se z Vatikanom sklenil koncordat izvajal do skrajnosti tudi v Julijski Krajini ter se razporedili škofje tako, kakor bi bilo po volji fašistom. Sedaj so pričeli nastopati celo proti svetnikom, katerih češčenje bi moglo baže kompromitirati

italijanski značaj Julijske krajine. Ta svetnika sta predvsem sv. Ciril in Metod. »Piccolo« trdi, da sta sv. Ciril in Metod balkanska svetnika in da so pred vojno zanesli njuno češčenje v Julijsko krajino jugoslovanski rusfili iz Ljubljane, ki so osnovali Društvo sv. Cirila in Metoda, podpirano iz Moskve. Proti delu te propagandne družbe je nastopala Lega Nazionale, ki jo je podpiralo italijansko propagandno društvo Dante Alighieri. Po vojni, ko je Italija s svojo zmago odkupila Julijsko krajino, kakor pravi »Piccolo«, je moralo prenehati češčenje teh političnih svetnikov. Kljub temu pa še vedno obstajajo v Julijski Krajini cerkve, v katerih se časti sv. Ciril in Metod, in kar je še huje, v poslednjem času sta bili zgrajeni dve cerkvi na čast sv. Cirila in Metoda, ena v Brujah na Goriškem, druga pa v Podgradu v reški pokrajini. To je po mnenju »Piccola« očitna protitalijanska demonstracija in je izključeno, da bi se to zgodilo z vednostjo vlade in pokrajinskih oblasti. Cerkevne oblasti dolži, da so cerkev sv. Cirila in Metoda pričeli graditi v Brujah preden je upravo goriške škofije prevzel monsig. Strotti, končno pa pravi tržaški list, da bo ta cerkev vendarle posvečena nekim drugim svetnikom, ker morajo države in cerkvene oblasti poskrbeti, da se ta velika pogrška popravila. — Tako nacionalna akcija se ne sme dopustiti, ker bi bilo nerazumljivo, če bi imela javna poslopja, kakor so cerkve, tuja izvirna imena, dočim se na drugi strani niti ne dopušta, da bi se krstili otroci na tuja neitalijanska imena. S tem, da posvečajo v Julijski Krajini cerkve v čast sv. Cirila in Metoda, mora biti vsakomur jasno, kako drzni so nekateri individui v svoji protitalijanski mrznosti.

Nesreča vseuč. profesorja dr. Jesenka

Včeraj popoldne je padel nad izvirom Savice 15 m globoko in se močno pobil

Ljubljana, 13. julija.

Včeraj popoldne se je univ. prof. dr. Fran Jesenka z brzovlakom odpeljal v Bohinj z namenom, da gre obiskat svoje učenke in učence, ki jim je ob Sedmih jezerih sredi narodnega parka preskrbel letovišče. V težkem oprtniku je nosil vse, da svoje mlade prijatelje čim bolj razveseli. Opoldne je v naglici pokosil v »Zlatorogu«, nato je pa takoj odšel na Komarčo.

G. profesor pripoveduje, da je stopil s steze vstran za lepo cvetlico. Naenkrat mu je spodrsnilo in zdrčal je po skalah približno 15 m globoko. Zdelo se mu je, da ga hoče zadušiti, ker je bila njegova glava globoko zarita v mah, na glavi ga je pa tiščal z darili obloženi nahrbtnik. Izgubil je deloma zavest, vendar se pa spominja, da ni mogel klicati na pomoč. Ko je v bližini začul glasove, je napel vse sile in vzdihnil.

Našla sta ga dva mlada hrvaška turista ob pol 16. nad izvirom Savice in sta takoj hitela v »Zlatorog« javiti nesrečo. Upravnik hotela g. Dobravec je takoj poklical še vojaške pogranične čete, ki so stalnega gosta Triglavu, ponesrečenega našega botanika vsi prav dobro poznali. Našli so ga pod strmino, s katere je padel kakih 15 m globoko in najbrž drčal še dalje z glavo naprej. G. Dobravec izjavlja, da je bila v nesreči še posebna sreča, zakaj če bi bil profesor zdrčal še meter naprej, bi ga morda nikdar več ne našli.

Ko so ranjenega dr. Jesenka prinesli v hotel, ga je takoj preiskal in obvezal zagrebški zdravnik g. dr. Pfeiferer, nato je pa prispel tudi domači zdravnik dr. Vacek iz Boh. Bistrice.

V bližini kampina mlada ljubljanska družba, sami dobri znanci popularnega profesorja. V hotel je prišel baš po cigaretah član te družbe g. Vilko Vernik, blizu prijatelj ponesrečenca in njegovega sorodstva. Takoj je poskrbel, da je rešilni avtomobil iz Ljubljane v rekordnem času nekaj minut nad 2 uri prispel v »Zlatorog«. Od tod ga je g. Vernik spremljal v Ljubljano, kjer je ponesrečenca v splošni bolnici takoj preiskala dežurna zdravnica g. dr. Kuračova. Navzlic težkim poškodbam se je pri preiskavanju pacient ves čas šatil. Po izjavi zdravnikov so poškodbe dr. Jesenka zelo težke. Zdravniki so odredili, da mora imeti ponesrečenec popoln mir, ker mu vsako vznemirjanje škoduje.

Vest o nesreči splošno pri ljubljene našega znanstvenika se je davi naglo razširila po mestu in številni profesorjevi prijatelji so se zanimali za podrobnosti in za ponesrečenčovo stanje. Poleg svojceva je prišlo obiskat v bolnico tudi več prijateljev in kolegov. Upamo in iskreno želimo, da bi poškodbe ne imele težkih posledic in da bi g. profesor kmalu čil zdrav zopet lahko pohitel v kraljestvo Zlatoroga.

Tajni dogovori v Lausanni

Amerika odklanja vsake obveznosti — Hitlerjevska opozicija proti Papenu

Pariz, 13. julija. V vladi blizu stoječih krogih se demantira vest, da se je v Lausanni sklenil tajni dogovor med Veliko Britanijo, Francijo in Italijo o skupnem postopanju v vračanju vojnih dolgov napram Ameriki. Trdijo celo, da se te države niso obvezale, da ne bodo sklenile nobenega separatnega dogovora z Ameriko v tej zadevi. Nadalje izjavljajo, da Velika Britanija ne namerava sodelovati v skupni fronti držav upne proti Ameriki.

Berlin, 13. julija. Wolfow urad poroča, da nima Nemčija s kakršnimikoli tajnimi dogovori med Anglijo, Francijo in drugimi državami nobene zveze in da je v naprej, kakor tudi med konferenco najodločnejše odklonila namero, da bi se vzpostavila zveza med lausanskim pogodbo ter med zavezniškimi dolgi napram Ameriki, ali pa da bi se uvrstila v kakršnokoli fronto proti Zedinjenim državam.

Washington, 13. julija. Lausanske in pariške vesti, da kljub vsem dosedanjim demantjem obstoja takozvani »gentlemen agreement«, so zbudile precejšnje nezadovoljstvo in mnogi parlamentarci so jih označili kot dokaz, da se je Evropa zednila za gigantsko sleparijo na račun Amerike. Zunanji minister Stimson se je omejeval v svojem oficijelnem komuniqueju na tri ugotovitve: 1. Vlada nima nobenega oficijelnega poročila o gentlemen agreementu. 2. Noben tuj diplomat ni vprašal o tem ameriške vlade za mnenje. 3. Noben zastopnik ameriške vlade se ni udeležil posvetovanja o »gentlemen agreementu«.

Berlin, 13. julija. Narodno-socialistični voditelj dr. Frick, bivši turinški minister, je izjavil na nekem shodu, da narodni socialisti ne bodo sledili sedanji vladi na njenem zunanje-političnem potu. Narodni socialisti ne bodo izplačali menice treh milijard, ki jo je podpisal Papen v Lausanni. Narodno-socialistična stranka nikakor ni dolžna, da bi bila napram Papenovi vladi dobrohotna.

Bivši predsednik državne banke dr. Schacht, ki je poslal državnemu kancelarju v Lausanno ob zaključku reparacijske konference lakonsko brzojavko, v kateri je napisal le besedo »prave«, je objavil v listu »Deutsche Allgemeine Zeitung« članek, v katerem se bavi z izidom lausanske konference. Dr. Schacht pravi, da je zaključek lausanske konference, kakor je povsem razumljivo, naletel na nacionalno opozicijo v Nemčiji. Čeprav pa skoro vsa javnost kritizira Papena in njegovo politiko v Lausanni, vendar ne more nihče državnemu kancelarju stvarno očitati, da bi zagrešil kakršnokoli napako, ker je le mnogo dosegel. Šele, ko bo vzpostavljeno popolno zaupanje in ko bodo izbrisani po-

slednji sledovi reparacij, bo sicer mogoče govoriti o popolnem ozdravljenju. Tudi 3 milijarde mark pomenijo za Nemčijo veliko breme. O tem se bodo gotovo prepričali vsi politiki in finančniki, zlasti tedaj, ko bodo pričeli reševati vprašanja zasebnih dolgov, državni kancelar Papen pa glede na položaj v Lausanni in glede na zneske, ki jih je bila Nemčija še dolžna po Youngovem načrtu, ni mogel več doseči, nego je dosegel s končno vsoto treh milijard.

Rim, 13. julija. Centralni odbor fašistične industrijske zveze je včeraj obširno razpravljal o posledicah svetovne gospodarske krize za Italijo. Člani direktorije zveze so izrazili željo, da bi se čimprej zopet dosegla svobodna izmenjava blaga in kapitala. Glede na carske ovire, ki jih je več držav postavilo proti italijanskemu uvozu, se je zveza zavzela za revizijo etališča Italije napram tem državam ter je pozvala vlado k energičnim korakom, da se zopet vzpostavi ravnotežje v trgovinskih odnosih.

Omejitev uvoza živine v Švico

Beograd, 13. julija. AA. Po poročilu Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je švicarska vlada omejila z dekretom z dne 4. julija uvoz zaklane živine iz inozemstva s tem, da mora domači uvoznik prositi za dovoljenje in plačati uvozno carino 100 švicarskih frankov (prej 30 frankov). Ta dekret, ki velja za uvoz zaklane živine iz Jugoslavije, Belgije, Francije, Holandske, Italije, Avstrije, Rumunije, Madžarske in sovjetske Rusije, je stopil v veljavo 10. julija. Uvozno dovoljenje stane 3 švicarske frankke za vsake 100 kg. Isti dekret odreja, da mora vsak švicarski uvoznik prositi za uvozno dovoljenje za dva in za gradbeni les, ki ga hoče uvoziti v Švico, in sicer velja to za vse države.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2270.15—2281.50, Berlin 1337.24—1345.04, Bruselj 782.40 do 786.34, Curth 1097.35—1102.85, London 199.96—201.66, New York 561.88 do 564.14, Pariz 221.12—222.24, Praga 166.67 do 167.68, Trst 286.69—289.09.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curth: Pariz 20.15 in ena osmina, London 18.23, New York 513.33, Bruselj 71.30, Milan 26.17, Madrid 41.20, Amsterdam 206.87 in pol, Berlin 121.70, Sotija 3.72, Praga 15.19, Varšava 57.45, Bukarešta 3.06.

Spominjajte se slepih!

Krvava volilna borba v Nemčiji

Volilna agitacija v Nemčiji se pretvarja v državljansko vojno

Berlin, 13. julija. Zadnja nedelja je bila ena najbolj krvavih v dotedanji volilni borbi. Šele sedaj so postale znane podrobnosti iz posameznih krajev Nemčije o krvavih izrednih med političnimi nasprotniki. Zadnja nedelja ni zahtevala samo pet smrtnih žrtev, kakor se je prvotno poročalo, temveč deset. V Plauenju je bil ustreljen pri spopadih nek komunist. V Öckernförde je podlegel svojim poškodbam prav tako neki komunist. Razen tega je v Dessauu pristal »Reichsbannerja«, podlegel včeraj v nedeljo dobljenim poškodbam.

Nedeljski dogodki v šleziji so pokazali, da obstajajo v nekaterih krajih razmere, ki se ne razlikujejo več mnogo od državljanske vojne. V nedeljo popoldne je priredila »železna fronta« v mestecu Kanthu v znak protesta proti napadom narodnih socialistov prejšnje nedelje pohod, ki se ga je udeležilo okrog 1000 pristav »Reichsbannerja« ter članov socialno-demokratske stranke. Ko je spreved zavil v ozke ulice mesta, so pričeli narodni socialisti streljati z vso naglico na udeležnike z revolverji z oken in hišnih vhodov. Takoj so se trije člani »Reichsbannerja« zgrudili zadeti na tla. Neka 70 letna žena, ki je šla povsem mirno svojo pot, je bila ranjena na roki. Proti napadalcem so nastopili zaščitni oddelki »Reichsbannerja«, ki so se nahajali v spredu, ter vdrli v hiše, v katerih so bili skriti narodni socialisti. Razvila se je polnblatna bitka, v kateri je bilo na obeh straneh mnogo ranjencev. Med pristajali »železne fronte« je bilo ranjenih 7 ljudi, med njimi trije hudo, dočim so bili med narodni socialisti ranjeni štirje, več ali manj. Tudi v drugih krajih šlezije je prišlo preteklo nedeljo do krvavih spopadov med političnimi nasprotniki. Posebno hudi so bili gredi v mestu Ohlauu, o čemer je bilo že poročano. Narodni socialisti so tu terorizirali vse mesto, streljali po ulicah, preiskovali posamezne osebe, ali morda nimajo orožja, ter pretepali nešteto ljudi brez vsakega poudarka. Policija in orožniki so bili proti izrednikom brez moči. Šele, ko je prišlo vojaštvo, je bil delno vzpostavljen red. Pri teh izrednih so bile ubite tri osebe, ranjenih pa več ali manj 30 oseb, med njimi dve ženski. V Oelsu je bilo več narodnih socialistov hudo ranjenih pri spopadu s političnimi nasprotniki. Pri spopadih v Gnaadenfrenu je komunist Henker hudo poškodoval nekega vajenca z dvema vobdobjema Henkerja so nato zajeli Hitlerjevo, ki so ga zaprli v neko sobo. Ko je obveščena policija hotela Henkerja aretirati, ga je našla obešeno.

Tudi v Beverungenju ob Weseru je prišlo do polnblatnega boja med komunisti in narodni socialisti, v katerem je bil eden izmed udeležencev ubit, trije hudo, 30 pa

lažje ranjenih. V Neustadtu ob Haartzu so se spopadi Hitlerjevi s pristajali »železne fronte« ter so bili ranjeni od revolverskih strelcev štirje narodni socialisti. Po policijskem poročilu so zakrivil spopad narodni socialisti. V Kölnu - Lippe je prišlo do streljanja med narodni socialisti in komunisti ter je bil eden izmed komunistov s strelom v trebuh hudo ranjen. V Darmstadtu so narodni socialisti pobili kolporterja listov, ki je padel tako nesrečno, da si je razbil lobanjo ter kmalu nato umrl.

Berlin, 13. julija. Zaradi neprestanih spopadov med narodni socialisti in socialni demokrati je bila berlinska univerza danes ponovno zaprta za dva dni. Spopadi so bili tako hudi, da je moral rektor poklicati v notranjost univerzitetnega poslopja policijo.

Po naknadnih vesteh o polničnih bojih v nedeljo je bilo ubitih 17 ljudi. Ranjenih je bilo 191 oseb, med njimi 10 smrtno nevarno.

Razorožitvena konferenca

Zeneva, 13. julija. V ženevskih krogih govore, da bo razorožitvena konferenca odgodena do konca oktobra. Sedaj se vrše pogajanja, v kaki obliki naj se sprejme sklep o odgoditvi. Bržkone bo sprejeta resolucija, v kateri bodo naštetii doslej doseženi rezultati ter bo naglašeno, naj konferenca na dosedanjih podlagi nadaljuje svoje delo.

Prvi osnutek resolucije na Hooverjev predlog o razorožitvi, ki ga je izdelal John Simon, so danes razdelili delegatom v Zenevi zastopanih držav, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš pa bo izdelal splošno resolucijo.

Obsodba Curtisa

Flemington (New Jersey), 13. julija. d. Sodišče je obsodilo Curtisa, ki je po ugrabljenju Lindberghovega otroka igral navidezno vlogo »posredovalca« med Lindberghom in roparji, na leto dni ječe in 1000 dolarjev globe.

Povečanje obtoka ameriških bankovcev

Washington, 13. julija. Senat je sprejel zakonski predlog senatorja Glassa, po katerem se bodo izdali vlađni boni za pokritje zvišane obtoke papirnatega denarja. V merodajnih krogih sodijo, da se bo mogel zvišati obtok denarja za 800 milijonov dolarjev. Ta vsota bi odgovarjala množini bankovcev, ki so jih tesaurirali privatniki v paniki, povzročeni zaradi bančnih polomov.

Splošna stavka v belgijskih premogovnikih

Bruselj, 13. jul. V ponedeljek je izbruhnila v Charleroiu splošna stavka, ki so jo proglasili socialisti. Policija je izvedla obširne varnostne ukrepe. Zaradi kočljivega položaja se je kralj Albert takoj vrnil iz svojega letovišča v Bruselj, kjer se je setal k seji ministrski svet, ki je razpravljal o položaju. Akcijski odbor rudarjev je sklenil, da skliče izredni kongres rudarskih organizacij. Čeprav obsedno stanje še ni proglašeno, se zdi stavkovno ozemlje, kakor da bi bile tamkaj vojaške vaje. Nad industrijskimi pokrajinami krožijo množestvina letala. Ko se je včeraj popoldne hotel pogajati socialistični vodja Vandervelde z rudarji v Beaurevu, ga je množica napadla s psovki. Zbralo se je približno 30 stavkovalcev, ki so zahtevali, naj pride Vandervelde med nje. Ko se je pokazal na balkonu delavskega doma, so ga sprejeli z demonstrativnimi vzkliki in množica mu je klicala: »Ako se ne bojiš, pelji nas proti vojaštvu«.

Povratek ministrov v Beograd

Beograd, 13. julija. Davi so se vrnili v Beograd iz Ljubljane ministri brez portfelja dr. Albert Kramer, minister za trgovino in industrijo Ivan Mohorič in minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj.

Odlikovanja

Beograd, 13. julija. S kraljevim ukazom so bili na predlog ministra za trgovino in industrijo odlikovani z redom Jugoslovanske kronske III. stopnje dr. Ljudevit Böhm, ravnatelj trgovske akademije v Ljubljani v p. Josip Reiser, ravnatelj drž. srednje tehnične šole v Ljubljani, z redom sv. Save IV. stopnje Egidi Čeh, predmetni učitelj dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, Josip Bernot, predmetni učitelj na isti šoli. Ema Arko, predmetna učiteljica na drž. srednji tehnični šoli v Ljubljani, Ana Schmidt, predmetna učiteljica na drž. srednji tehnični šoli v Ljubljani, in Ignacij Uršič, strokovni učitelj na državni srednji tehnični šoli v Ljubljani.

Naš delegat v Los Angelesu

Beograd, 13. julija. Kot delegat ministrstva za telesno vzgojo bo odpotoval na olimpijado v Los Angeles prof. Viljem Mehner, strokovni referent v ministrstvu za telesno vzgojo. Po končani olimpijadi v Los Angelesu bo proučil najvažnejše ustanove za telesno vzgojo v Ameriki.

Ali si že član Vodnikovove družbe?

